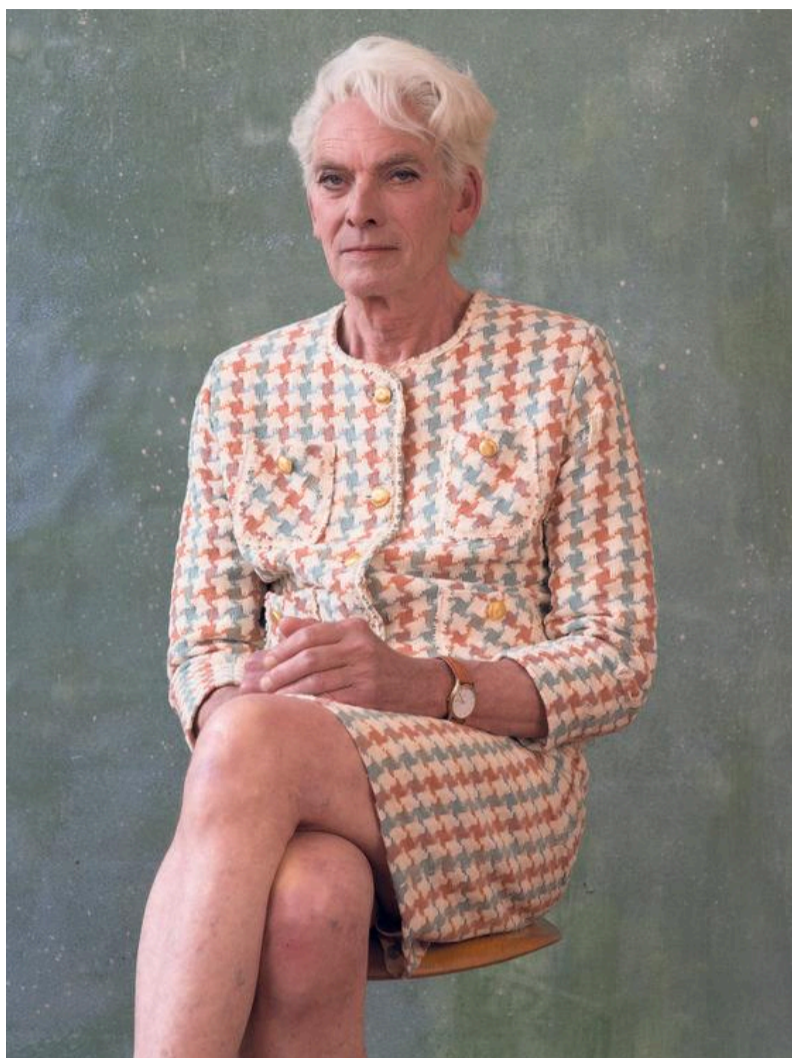

Expositie

'Gender Monologues', Nieuw Dakota, Ms. van Riemsdijkweg 41b, NDSM-werf, Amsterdam. Te zien tot en met 6 oktober. Op verschillende data is er een randprogramma. Web: nieuwdakota.nl

Cas Enklaar speelt Madame Lubov.

Karina Holla speelt Max

Voorbij de grenzen van de sekse

Is het nodig je identiteit, dat wat of wie je bent, te versterken? Het is een van de vragen waarmee wordt gespeeld in de tentoonstelling 'Gender Monologues' van Diana Blok. Twaalf keer wordt in Nieuw Dakota in Amsterdam-Noord een persoonlijk verhaal verteld, door een man als vrouw, of een vrouw als man.

Zes verticaal opgestelde beeldschermen in een verduisterde ruimte. Zes personen in beeld, het lijkt wel of er live-beeldverbindingen zijn met ze. Telkens is een van deze personen aan het woord. Wanneer de zes hebben gesproken, verschijnt er eenzelfde aantal nieuwe personen op de schermen. De voorstelling duurt 72 minuten.

'Gender Monologues' reisde al van Rio de Janeiro naar Paramaribo en werd daar door acteurs uit die landen ingevuld. De expositie is voor het eerst in Nederland en voor het eerst zijn er twaalf verhalen. Aan alle acteurs is gevraagd of ze zich willen verplaatsen in iemand van de andere sekse die ze bewonderen. Het resultaat loopt uiteen van bekende namen als Marilyn Monroe en Martin Luther King tot Matheus Nachtergaele die zijn moeder speelt en Ogutu Muraya die in de huid van de Keniaanse activiste Wangari Maathai kroop.

Vanwege de omvang van de schermen (manshoog) en het haarscherpe beeld en het kraakheldere geluid is de ervaring indrukwek-

kend. De bezoeker heeft het gevoel in een groot gezelschap te zijn opgenomen, waarmee langzamerhand een band ontstaat. Dat de mannen vrouwen spelen en de vrouwen mannen is aanvankelijk iets dat een rol speelt, maar na verloop van tijd niet meer. Zoals dat ook bij de acteurs het geval was. Ogutu Muraya bijvoorbeeld, omschrijft het acteren als een ervaring waarin 'man en vrouw oplossen in één wezen'.

Met het 'crosscasten' is dat precies wat Diana Blok als maakster van het project wil bereiken: over de grenzen van de seksen heen gaan. Een thema dat vanwege de discussies over de aanspreekvormen van de genders en het 'recht' op genderneutraliteit bijzonder actueel is.

„Het is echt een museale belevenis”, vindt Tanja Karreman, directeur van het kunstcentrum Nieuw Dakota, dat pal naast de ponthaven van de NDSM-werf gevestigd is. „In Brazilië trok de tentoonstelling ruim 20.000 bezoekers, omdat de daar beroemde acteur Matheus Solano er in meedoet.”

Wat Karreman betreft gaat de expositie over meer dan alleen de genders. Dat werd wat haar betreft het beste verwoord tijdens de ope-

ning van de tentoonstelling, in de toespraak van Chris Keulemans. Hij is onder meer chroniqueur van stadsdeel Noord en hij was artistiek directeur van de Tolhuistuin en programmamaker bij De Balie.

„Deze installatie is zó'n verademing”, zei hij. „We leven in tijden waarin mensen er voor kiezen hun identiteit te versterken. Hun nationale, etnische, gender of politieke identiteit. De machthebbers doen dat vanuit de honger naar meer macht. De minder bevoordeelden doen het vanuit zelfbescherming. Maar de toekomst kan nooit versterkt worden. Die kan alleen maar open, vloeiend en vrij bewegen tussen alles dat onwrikbaar is geworden.”

Karreman wil met Nieuw Dakota en de exposities van conceptuele kunst daar, die openheid bewerkstelligen. „De wereld is niet meer in te delen met grenzen”, zegt ze. „Er zijn in je eigen omgeving altijd ontwikkelingen te signaleren die tegelijkertijd op andere plekken in de wereld ook actueel zijn. Vluchtelingen, duurzaamheid, het zijn onderwerpen waarover je op nationaal niveau eigenlijk niet meer kan nadenken. Vanuit Nieuw Dakota hebben we de afgelopen tien jaar geprobeerd vanuit het lokale die mondiale onderwerpen te agenderen.”

Het is wat er ook in 'Gender Monologues' gebeurt: de verscheidenheid van de wereld komt samen op één plek, om vanuit daar een 'wereldomvattende dialoog' op gang te brengen.

Helen Kamperveen speelt James Baldwin.

FOTO'S DIANA BLOK

Twaalf acteurs spelen iemand die ze bewonderen

Jaap Stiemer